

Tartalom

I.	A támogatási kategóriákra vonatkozó közös előírások.....	2
I.1.	Támogatástartalom számítása	3
I.2.	Támogatáshalmozódás	4
I.3.	A támogatástartalom és a támogatási kategória igazolása	5
I.4.	Az állami támogatás jogosulatlan felhasználása, a támogatással való visszaélés.....	6
II.	Az egyes támogatási kategóriákra vonatkozó speciális szabályok	8
II.1.	Az ÁCSR alapján kizárt a támogatások	8
II.1.1.	Az ÁCSR 14. cikke (regionális beruházási támogatás) szerint igényelt hitel esetén vonatkozó speciális szabályok	9
II.1.1.1.	Az ÁCSR 14. cikk alapján nagyvállalkozásokra vonatkozó eltérő rendelkezések - a regionális beruházási támogatás igénybevételének feltételei a nagyvállalatok esetében.....	15
II.1.2.	Az ÁCSR 17. cikke alapján KKV-knak nyújtott beruházás támogatása szerint igényelt hitel esetén vonatkozó speciális szabályok	17
II.1.3.	Az ÁCSR 22. cikk alapján az induló vállalkozásoknak nyújtott szubvenciókkal kapcsolatos hitelek speciális feltételei.....	19
II.1.4.	Az ÁCSR 38. cikk alapján energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás szerint igényelt hitel esetén vonatkozó speciális szabályok.....	21
Nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre irányuló beruházási támogatás nyújtható	22	
• újonnan létrehozott kapacitásokhoz, egymeglévő kapcsoltenergia-termelő egység fejlesztéséhez vagy.....	22	
• egy meglévő erőművi egység kapcsoltenergia-termelő egységgé történő átalakításáhoznyújtható az alábbi feltételekkel:	22	
II.1.6.	Az ÁCSR 41. cikk alapján Megújuló energia támogatására irányuló beruházási támogatás szerint igényelt hitel esetén vonatkozó speciális szabályok.....	23
II.2.	Az általános csekély összegű (de minimis) támogatásra vonatkozó speciális szabályok ...	25
III.	Mezőgazdasági tevékenység céljából a Hitelprogram keretében igényelhető hitel esetén vonatkozó speciális szabályok	28
III.1.	Mezőgazdasági csekély összegű támogatásra vonatkozó speciális szabályok.....	28
III.2.	Halászati csekély összegű támogatásra vonatkozó speciális szabályok	30
III.3.	Az elsődleges mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó, mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, tárgyi eszközökre vagy immateriális javakra irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás esetén alkalmazandó speciális szabályok.....	32
III.4.	Mezőgazdasági termékek előállításának, forgalmazásának támogatása esetén alkalmazandó speciális szabályok	36

I. A támogatási kategóriákra vonatkozó közös előírások

Az állami támogatás formája

A Program keretében nyújtott kedvezményes kamatozású Hitel állami támogatásnak, formáját tekintve kedvezményes kamatozású kölcsönnek minősül. Az állami támogatásról szóló igazolást a vállalkozásnak, mint az állami támogatás kedvezményezettjének a nyújtott Hitel támogatástartalmáról és a támogatási kategóriáról az MFB Zrt. adja ki, melyet a Hitelintézet dokumentáltan átad az Adósnak. Az Adós köteles a támogatással kapcsolatos okiratokat és dokumentumokat a támogatási döntés meghozatala napjától számított tíz évig megőrizni és a támogatást nyújtó ilyen irányú felhívása esetén a támogatott köteles azokat bemutatni.

Az állami támogatások jogcímei:

Mezőgazdasági tevékenység finanszírozására

- Mezőgazdasági csekély összegű támogatás az 1408/2013/EU bizottsági rendelet alapján
- Halászati csekély összegű támogatás a 717/2014/EU bizottsági rendelet alapján.
- 702/2014/EU bizottsági rendelet szerint
 - Elsődleges mezőgazdasági termelés támogatása (14. cikk)
 - Mezőgazdasági termékek előállításának, forgalmazásának támogatása (17. cikk)

Agrárvállalkozások részére nem elsődleges mezőgazdasági termeléshez , illetve nem agrár vállalkozások részére igényelhető csekély összegű és általános csoportmentességi támogatás kategóriák szerint:

- 1407/2013/EU bizottsági rendelet szerinti általános csekély összegű támogatás
- 651/2014/EU bizottsági rendelet (ÁCSR) szerint
 - Regionális beruházási támogatás (ÁCSR 14. cikk)
 - KKV-knak nyújtott beruházási támogatás (ÁCSR 17. cikk)
 - Induló vállalkozásoknak nyújtott támogatás (ÁCSR 22. cikk)
 - Energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás (ÁCSR 38. cikk)
 - Nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre irányuló beruházási támogatás (ÁCSR 40. cikk)
 - Megújuló energiatermelésre irányuló beruházási támogatás (ÁCSR 41. cikk)
 - Megújuló energiaforrásból származó villamos energia termelésének ösztönzésére irányuló működési támogatás (ÁCSR 42. cikk)
 - Kisméretű létesítmények megújulóenergia-termelésének ösztönzésére irányuló működési támogatás (ÁCSR 43. cikk)

A fenti támogatási kategóriák közötti választás annak függvénye, hogy az Adós és a beruházás együttevén melyik állami támogatási kategóriára vonatkozó feltételeknek felel meg.

*Kiadja az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság
Székhely: 1051 Budapest, Nádor utca 31., levelezési cím: 1365 Budapest V., Pf. 678.
Kék szám (Ügyfélszolgálat): 06-40-555-555 Internet: www.mfb.hu E-mail: ugyfelszolgalat@mfb.hu*

- Forgóeszközhitel kizárólag az 1407/2013/EU, 717/2014/EU valamint az 1408/2013/EU bizottsági rendeletek alapján nyújtott általános csekély összegű (de minimis) támogatás lehet.

A program keretében nyújtott Hitel működési támogatást nem tartalmaz, kivéve az ÁCSR 42-43. Cikk tekintetében.

A program keretében az általános, valamint a mezőgazdasági csoportmentességi rendeletek alapján nem megkezdett beruházás finanszírozható. A de minimis rendeletek (általános, mezőgazdasági, halászati) alapján meg nem kezdett és megkezdett beruházás is finanszírozható.

A program keretében befejezett beruházás nem finanszírozható.

I.1. Támogatástartalom számítása

Az MFB Zrt. a kedvezményes kamatozású hitel támogatástartalmát az Adós és a finanszírozó Hitelintézet által szolgáltatott adatok alapján, a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Atr.) 2. mellékletében meghatározott módszerrel számolja ki.

Az MFB Zrt. minden esetben elfogadja a Hitelintézet által elvégzett adósminősítést és fedezetértékelést is.

Az Európai Bizottsági Közlemény szerinti, bázispontban kifejezett kamatfelárak a következők:

Hitelminősítési kategória	Biztosítékokkal való fedezettség		
	Magas	Általános	Alacsony
Kiváló (AAA-A)	60 (0,6%)	75 (0,75%)	100 (1,00%)
Jó (BBB)	75 (0,75%)	100 (1,00%)	220 (2,20%)
Kielégítő (BB)	100 (1,00%)	220 (2,20%)	400 (4,00%)
Gyenge (B)	220 (2,20%)	400 (4,00%)	650 (6,50%)
Rossz/Pénzügyi nehézségek (CCC és alacsonyabb)	400 (4,00%)	650 (6,50%)	1000 (10,0%)

Speciális szabályok:

- A hitelfelvevői múlttal, vagy mérlegszemléletű megközelítésen alapuló hitelminősítéssel nem rendelkező igénylők (mint például bizonyos meghatározott célra létrehozott vállalkozások), valamint az új (egy teljes gazdasági évvel -12 hónap - nem rendelkező) vállalkozások esetén az alapkamatlábát a rendelkezésre álló biztosítéktól függően legalább 400 bázisponttal kell megemelni. (Az alkalmazandó minimális felárak a fenti táblázat alsó sorában szerepelnek.)

Hitelminősítési kategória meghatározásánál a Hitelintézetnek kell az általa alkalmazott adósminősítési kategóriákat az Európai Bizottsági Közleményben megjelölt 5 kategóriába sorolni.

Biztosítékokkal való fedezettség vonatkozásában az MFB Zrt. elfogadva a Hitelintézet fedezetértékelési rendszerét, és a Hitelintézet által meghatározott fedezettség (elfogadott fedezetek fedezeti szorzóval korrigált, azaz nettó értéke) alapján – az Európai Bizottsági Közleményre figyelemmel – az alábbi kategóriák alkalmazását vezeti be:

Biztosítékokkal való fedezettség	
	Fedezettség
Alacsony fedezettség	40 % és az alatti
Általános fedezettség	40-70 % közötti
Magas fedezettség	70 % és a feletti

A Refinanszírozási kölcsönkérelemben (2. sz. melléklet) a Hitelintézetnek meg kell adnia az Európai Bizottsági Közlemény alapján az ügyfélminősítési kategóriát és az ügylet biztosítékokkal való fedezettségét százalékos formában (a hitel tőkeösszege + a Hitelintézet belső szabályzatának megfelelő mértékű kamattal növelt értékére). A támogatástartalom számításánál alkalmazandó egyéni referencia kamatláb meghatározásához szükséges kamatfelárat a Hitelintézet által megadott, az Adósminősítésére és az ügylet biztosítékokkal való fedezettségére vonatkozó adatok alapján az MFB Zrt. határozza meg.

I.2. Támogatáshalmazódás

A Hitelintézet a Refinanszírozási kölcsönkérelmet (2. sz. melléklet) csak akkor küldheti meg az MFB Zrt.-nek, és csak akkor nyújthat kedvezményes kamatozású hitelt az igénylőnek, ha az igénylő lenti nyilatkozata alapján az igénylő által, illetve a beruházáshoz igénybe vett összes támogatás a Hitelintézet rendelkezésére álló adatok alapján a vállalkozás, a projekt, valamint az elszámolható költségek tekintetében a megengedett küszöbértéket és/vagy támogatási intenzitást nem lépi túl, és a Hitelintézet által előírt saját erő rendelkezésre áll.

Azonos, vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben, vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

A kockázatfinanszírozási támogatás, az induló vállalkozásnak nyújtott támogatás és a csekély összegű támogatás, amennyiben azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkezik, bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmazható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a

csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes támogatási intenzitásig vagy támogatási összegig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmazható.

A támogatáshalmazódás kiszűrése érdekében a Hitelintézet köteles:

- az igénylőt írásban nyilatkoztatni az általa, valamint a vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozás által a hitelkérelem Hitelintézethez történő benyújtásának évében és az azt megelőző két pénzügyi évben, Magyarországon igénybe vett általános csekély összegű, mezőgazdasági csekély összegű és halászati csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatásról, valamint
- az ugyanahhoz a beruházáshoz kapott állami, regionális, helyi és európai uniós támogatások mértékéről – kivéve az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt olyan támogatás mértékéről, amely nem tartozik Magyarország ellenőrzése alá -, a kategóriájáról és az elszámolható költségek összegéről (1. számú melléklet Adatlap nyilatkozati része);
- a rendelkezésére álló adatok alapján (pl. www.szechenyi2020.hu) ellenőrizni az Adatlap és a támogatási intenzitás kiszámítására szolgáló táblázat adatait, és a hitelkérelmet el kell utasítania, ha a kedvezményes kamatozású hitel nyújtása következtében a vállalkozás bármely okból jogellenes támogatásban részesülne (ide értve a hitelhez esetlegesen kapcsolódó, garanciaintézmények által nyújtott kezesség támogatástartalmát is).

Amennyiben egy vállalkozás esetében a hitellel finanszírozott összeg támogatástartalmának figyelembevételével számított támogatástartalom meghaladja a hitelprogram keretében igényelhető támogatási jogcímek által felállított maximális küszöbértéket vagy támogatási intenzitást, úgy ezt az összeget olyan mértékben kell csökkenteni, hogy biztosítható legyen, hogy az igényelt összeg támogatástartalma és a támogatási intenzitás ne haladja meg a meghatározott küszöbértékeket.

A támogatástartalom összegének euróra történő átszámításakor a finanszírozási kérelem benyújtásának napját megelőző hónap utolsó napján érvényes, Magyar Nemzeti Bank által közzétett, két tizedes jegy pontossággal meghatározott deviza árfolyam alkalmazandó.

I.3. A támogatástartalom és a támogatási kategória igazolása

A kedvezményes kamatozású hitel támogatástartalmáról a támogatás nyújtója – az MFB Zrt. - ad igazolást az Adós, mint az állami támogatás kedvezményezettje részére. A támogatástartalom számításához szükséges adatokat a kedvezményezett a refinanszírozási konstrukció során a Hitelintézeten keresztül bocsátja az MFB Zrt. rendelkezésére. A támogatástartalomról szóló igazolást az MFB Zrt. készíti el és cégszerű aláírásával ellátva két példányban megküldi a Hitelintézet részére, amelyből a Hitelintézet egy példányt a kedvezményezett részére írásban dokumentált módon átad, egy példányt pedig az ügyfildossziában 10 évig megőriz.

A támogatástartalom igazolása céljából kiszámított támogatástartalmat az egy és ugyanazon vállalkozás tekintetében a hitelkérelem Hitelintézethez történő benyújtásának évében és az azt megelőző 2 pénzügyi év vonatkozásában tagállamonként, vagy ugyanahhoz a beruházáshoz, az

azonos kedvezmények megadásánál teljes összegben figyelembe kell venni. E kötelezettségére a Hitelintézet hívja fel a végső kedvezményezett figyelmét.

Az igazolásban szereplő támogatástartalom értéket – amennyiben az ügylettel kapcsolatban jelentős változás következik be – a változást követően, a Hitelintézet által az MFB Zrt. részére beküldött „Refinanszírozási kölcsönszerződés módosítási kérelem” adatlap (<https://www.mfb.hu/refinansziroz-as-s690>) alapján az MFB Zrt. a módosított adatokkal új támogatástartalom igazolást állít ki, és küld meg a fentiek szerint a Hitelintézet, illetve a kedvezményezett részére. Amennyiben az ügylettel kapcsolatban jelentős változás, módosítás következik be, az MFB Zrt. megvizsgálja, hogy a módosítás nem minősül-e állami támogatásnak. Ha a módosítás új állami támogatásnak minősül, az állami támogatások feltételeinek az új állami támogatás nyújtására tekintettel teljesülniük kell, azaz csak az európai uniós jogszabályokkal összeegyeztethető támogatásként nyújtható. Amennyiben a támogatással kapcsolatban jelentős változás nem következik be, akkor a támogatástartalom szempontjából a refinanszírozási szerződés mellékletét képező támogatástartalom igazolásban szereplő támogatástartalom értékek az irányadóak. Jelentős változásnak minősül a hitel futamidejének, a türelmi idő hosszának, illetve a hitelfinanszírozás összegének megváltozása.

I.4. Az állami támogatás jogosulatlan felhasználása, a támogatással való visszaélés

Amennyiben a Hitelintézet, a 2014-2020-as programozási időszakban a Strukturális és Beruházási Alapok (2014-2020)-ból és a Kohéziós Alapból a társfinanszírozott támogatások hazai lebonyolításában részt vevő szervezet jelzése, vagy az MFB Zrt. által végzett ellenőrzés, vagy az Európai Unió hivatalos szerve által végzett ellenőrzés során bebizonyosodik, hogy a kedvezményezett az állami támogatásokra vonatkozó kötelezettségeit megszegte (támogatással való visszaélés esete), vagy rajta kívül álló okokból a támogatási jogszabályok előírásai nem teljesültek, akkor a kedvezményezett a jogosulatlanul igénybe vett állami támogatást (az egyes kamatfizetési időpontokban érvényes egyéni referencia kamatláb és a ténylegesen fizetett kamat különbözetéből adódó támogatástartalom) 8 naptári napon belül az MFB Zrt.-nek köteles megfizetni.

A jogosulatlanul igénybe vett állami támogatást a támogatás odaítélésének időpontjában érvényes, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV törvény 53/A. § (2) bekezdése szerinti visszafizetési kamattal növelt értékben kell megfizetni. A visszafizetési kamat a támogatás odaítélésének időpontjától, az adott időpontban jogosulatlanul igénybe vett állami támogatásnak minősülő, mindenkor fennálló összeg figyelembe vételével számítható fel, addig a napig, amíg a végső kedvezményezett a jogosulatlanul igénybe vett állami támogatást meg nem fizeti az MFB Zrt. részére. A fizetési kötelezettség akkor tekinthető teljesítettnek, amikor megtörtént a fizetendő összegnek az MFB Zrt. bankszámláján való jóváírása.

Az előző évben felhalmozott kamat a következő években tovább kamatozik.

A támogatás odaítélésének időpontjában érvényes visszafizetési kamatlábat kell a teljes időszakra alkalmazni a visszatérítés időpontjáig. Ha azonban 1 évnél hosszabb idő telik el a támogatás odaítélésének időpontja és a támogatás visszafizetésének időpontja között, akkor a kamat mértékét évente újra kell számolni, az újrászámítás időpontjában hatályos visszafizetési kamatláb alapulvételével.

A visszafizetendő összeg kiszámítása az alábbi módon történik:

$$V_i = (1 + rs)^{T-i}$$

$$TT_i = Q_i \times (r_i - r_i') / r_i'$$

$$TT_{\delta} = \sum_{i=1}^T TT_i \times V_i$$

ahol:

TT_δ: teljes visszafizetendő összeg

TT_i: az i-edik időszakban keletkezett támogatás összege

V_i: visszafizetési kamategyüttható

T: támogatás időszaka (a támogatás odaítélésének időpontjától a támogatás visszafizetéséig eltelt időszak negyedévekben kifejezve)

Q_i: az i-edik időszakban a hitelintézet által felszámított kamat összege

r_i': az i-edik időszakban a hitelintézet által alkalmazott kedvezményes kamatláb

r_i: az i-edik időszakban érvényes referencia alapkamatláb

r_s: a támogatás odaítélésének időpontjában érvényes visszafizetési kamatláb

Támogatással való visszaélésnek minősülnek különösen az alábbi esetek:

- a kedvezményezett a hitelkérelmi dokumentációban, illetve a beruházás megvalósítása során a beruházás szakmai, pénzügyi tartalmát érdemben befolyásoló valótlan, hamis adatot közölt, bármelyik nyilatkozata valótlanak bizonyul, illetve nyilatkozatai bármelyikét visszavonja,
- a kedvezményezett a kedvezményes hitelt nem a megengedett célra használja fel,
- jogszabályellenes támogatáshalmazódás esete, ha a halmozott összeg meghaladja a vonatkozó jogszabályokban vagy támogatást jóváhagyó határozatban meghatározott küszöbértéket,
- nem teljesül a kedvezményezett terhelő speciális adatszolgáltatási, nyilvántartási kötelezettség,
- a kedvezményezett nem teszi lehetővé, hogy a Hitelintézet vagy az Európai Unió Számvevőszéke vagy az Európai Bizottság felhatalmazott tisztviselői és felhatalmazott független szakértői vagy az MFB Zrt. és azok megbízottai a kedvezményes hitel felhasználását, az állami támogatási feltételek teljesülését ellenőrizzék, és ennek során különösen:
 - 1) az érintett vállalkozás helyiségeibe vagy területére belépjenek;
 - 2) a helyszínen szóbeli magyarázatot kérjenek;
 - 3) a könyveket és egyéb üzleti nyilvántartásokat megvizsgálják és másolatokat készítsenek vagy kérjenek

II. Az egyes támogatási kategóriákra vonatkozó speciális szabályok

II.1. Az ÁCSR alapján kizárt a támogatások

Az ÁCSR alapján nem nyújtható támogatás:

1. exporttal kapcsolatos tevékenység finanszírozására, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
2. ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
3. az 1379/2013/EU rendelet¹ szerinti halászati és akvakultúra ágazattal kapcsolatos tevékenység finanszírozására,
4. mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével kapcsolatos tevékenység finanszírozására,
5. azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel,
 - i. amennyiben a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett, vagy az érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára, vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre;
 - ii. amennyiben a támogatás feltétele az elsődleges termelőknek történő teljes, vagy részleges továbbadás;
6. azon támogatást igénylők részére, amely azt a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák bezárásához használná,
7. azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget,
8. nehéz helyzetben lévő vállalkozások finanszírozásáran²
9. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
10. azon beruházások esetében, ahol az elszámolható költség nagyobb, mint 100 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

A fenti kizárási szabályok valamennyi, az ÁCSR alapján igényelt hitel esetében alkalmazandóak.

¹Az Európai Parlament és a Tanács 1379/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről. Megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2013.12.28-án. L 354 1-21. oldal.

² Az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a alapján.

II.1.1. Az ÁCSR 14. cikke (regionális beruházási támogatás) szerint igényelt hitel esetén vonatkozó speciális szabályok

- **A támogatás igénybevételének feltételei**

A regionális beruházási támogatás igénybevételének feltétele, hogy a tervezett beruházás induló beruházásnak minősüljön, amelyet a támogatható térségben valósít meg.

Az induló beruházás olyan, tárgyi eszközök vagy immateriális javak beszerzésére irányuló beruházás, amely

- új létesítmény létrehozatalát, vagy
- egy meglévő létesítmény kapacitásának bővítését, vagy
- egy meglévő létesítmény termékkínálatának a létesítményben addig nem gyártott termékekkel történő bővítését, vagy
- egy meglévő létesítmény teljes termelési folyamatának alapvető megváltoztatását eredményezi, vagy
- egy olyan létesítmény eszközeinek az eladótól független harmadik fél beruházó általi felvásárlására irányul, amely létesítmény bezárásra került vagy bezárásra került volna.

Nagyvállalkozásnak kizárólag a támogatható térségben megvalósított új gazdasági tevékenység végzésére irányuló induló beruházáshoz nyújtható támogatás.

Új gazdasági tevékenység végzésére irányuló induló beruházás olyan tárgyi eszközök vagy immateriális javak beszerzésére irányuló beruházás, amely

- új létesítmény létrehozatalát, vagy
- egy meglévő létesítmény tevékenységének diverzifikálását eredményezi, úgy, hogy az új tevékenység nem azonos a létesítményben korábban folytatott tevékenységgel, és nem is hasonlít ahhoz, valamint
- egy bezárt vagy megvásárlás nélkül bezárásra ítélt létesítmény eszközeinek az eladótól független beruházó általi megvásárlása azzal a feltétellel, hogy a megvásárolt eszközökkel folytatandó új tevékenység nem azonos a létesítményben a vásárlás előtt folytatott tevékenységgel és nem is hasonlít ahhoz.

Egyetlen beruházási projekt részének kell tekinteni a statisztikai célú területi egységek nomenklatúrája szerint ugyanabban a 3. szintű régióban támogatott másik beruházás munkáinak megkezdésétől számítva három éven belül csoportszinten ugyanazon kedvezményezett által megkezdett induló beruházást. Amennyiben az ilyen egyetlen beruházási projekt nagyberuházási projekt, az egyetlen beruházási projektre vonatkozó teljes támogatási összeg nem haladhatja meg a nagyberuházási projektre vonatkozó kiigazított támogatást.

Annak kiszámításakor, hogy egy nagyberuházás elszámolható költsége eléri-e a jelenértéken 50 millió eurónak megfelelő forintösszeget, a beruházás elszámolható költségeibe tartozó tételek vagy a létrehozott új munkahelyek személyi jellegű ráfordításai közül a nagyobb értékűt kell elszámolható költségként figyelembe venni.

Ha az összeszámitási szabály figyelembevétele nélkül az adott beruházáshoz nyújtható állami támogatás jelenértéken kisebb, mint a 651/2014/EU Bizottsági rendelet 14. Cikk (4) bekezdés (c) pontja szerint meghatározott támogatási összeg, akkor ez a kisebb összeg az odaítélhető állami támogatás felső korlátja. Ellenkező esetben állami támogatás a 651/2014/EU Bizottsági rendelet 14. Cikk (4) bekezdés c) pontjában meghatározott összegig nyújtható.

A támogatás akkor vehető igénybe, ha a támogatott kötelezettséget vállal arra, hogy a beruházással létrehozott tevékenységet az üzembe helyezés időpontjától számított kis-és középvállalkozás esetén legalább három évig fenntartja az érintett területen.

A fenntartási időszak alatt korszerűtlenné vált vagy meghibásodott tárgyi eszköz cseréje lehetséges, ha a fenntartási időszak alatt a gazdasági tevékenység fenntartása az érintett régióban biztosított.

A korszerűtlenné vált vagy meghibásodott és támogatásban már részesült tárgyi eszköz cseréjére a fenntartási időszakban a beruházó állami támogatásban nem részesülhet.

Az új eszköznek a lecserélt tárgyi eszközzel azonos funkcióval és azonos vagy nagyobb kapacitással kell rendelkeznie, továbbá a gyártási időpontja nem lehet korábbi, mint a lecserélt tárgyi eszközé.

Az Adós hitelkérelemben és a hitelszerződésben nyilatkozni köteles, hogy a hitelkérelem benyújtását megelőző két évben nem valósított meg áttelepítést abba a létesítménybe, amelyben a támogatási kérelem tárgyát képező induló beruházást meg kívánja valósítani.

Az Adósnak a hitelkérelemben és a hitelszerződésben vállalnia kell, hogy a hitelkérelem tárgyát képező induló beruházás befejezését követően legalább két évig nem kerül sor a létesítmény áttelepítésére abba a létesítménybe, amelyben a támogatási kérelem tárgyát képező induló beruházást meg kívánja valósítani.

A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a tervezett beruházás

a) olyan induló beruházásnak minősüljön, amelyet

aa) az Atr. 25. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti régióban kis- és középvállalkozás, vagy

ab) az Atr. 25. § (1) bekezdés d) pontja szerinti településen kis- és középvállalkozás valósít meg.

Regionális beruházási támogatás esetén az Adósnak a beruházás elszámolható összköltségének minimum 25%-át kitevő igazolt saját forrással kell rendelkeznie. Saját forrásnak a kedvezményezett által a projekthez igénybevett, állami támogatást, valamint az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt, a tagállam ellenőrzése alá sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozó uniós finanszírozást nem tartalmazó forrás minősül.

- **Regionális beruházási támogatás esetén nem nyújtható támogatás**

- acélipari, szénipari, hajógyártási és szintetikusszál-ipari ágazatban folytatott tevékenységekre;
- ellenszolgáltatásért végzett légi, tengeri, közúti, vasúti és belvízi úton történő személy- vagy áruszállítási szolgáltatás nyújtásához, vagy a kapcsolódó infrastruktúrához;
- energiatermelési, energiaelosztási tevékenységhez és energetikai célú infrastruktúra létrehozását szolgáló beruházáshoz;
- szélessávú infrastruktúra kiépítéséhez, kivéve az ÁCSR14. cikk (10) bekezdésében meghatározott feltételekkel,
- kutatási infrastruktúra fejlesztéséhez, kivéve az ÁCSR14. cikk (11) bekezdésében meghatározott feltételekkel, szintentartó beruházáshoz.

A regionális beruházási támogatásból – a fentebb említetteken túl – kizártak, akik a kérelem benyújtását megelőző 2 évben áttelepítést hajtottak végre abban a létesítményben, ahol a beruházást meg kívánja valósítani.

Áttelepítésnek minősül, ha

a) a támogatási kérelmet benyújtó Adós vagy a kérelmet benyújtó Adóssal egy vállalatcsoportba tartozó vállalkozás azonos vagy hasonló tevékenységet vagy annak egy részét az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás (EGT megállapodás) egyik szerződő felének területén található létesítményből (eredeti létesítmény) az EGT megállapodás egy másik szerződő felének területén található azon létesítménybe helyezi át, ahol a támogatott beruházásra sor kerül (támogatott létesítmény),

b) az eredeti, valamint a támogatott létesítményben előállított termék vagy nyújtott szolgáltatás legalább részben ugyanazokat a célokat szolgálja és ugyanazon fogyasztói típus keresletét vagy igényeit elégíti ki, és

c) a hitelkérelmet benyújtó Adós vagy a kérelmet benyújtó Adóssal egy vállalatcsoportba tartozó vállalkozás valamely az EGT-n belüli eredeti létesítményében folytatott azonos vagy hasonló tevékenység körében munkahelyek szűnnek meg.

- **Az állami támogatás mértéke**

Regionális beruházási támogatási kategória esetén az Atr. 25. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak alapján közép-vállalkozások esetében a következő maximális támogatási intenzitások alkalmazandók:

Beruházás megvalósításának helye szerinti régió	Intenzitás mértéke
Észak Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl	60%
Közép-Dunántúl	45%
Nyugat-Dunántúl	35%
Közép-Magyarország Abony, Alsónémedi, Áporka, Aszód, Bag, Bernecebaráti, Cegléd, Csemő, Dabas, Domony, Dömsöd, Dunaharaszti, Ecser, Érd, Farnos, Felsőpakony, Galgagyörk, Galgahévíz, Galgamácsa, Göd, Gödöllő, Gyál, Gyömrő, Halásztelek, Hévízgyörk, Iklad, Ipolydamásd, Ipolytölgyes, Jászkarajenő, Kartal, Kemence, Kiskunlacháza, Kisnémedi, Kocsér, Kóspallag, Köröstetlen, Letkés, Lórév, Maglód, Makád, Márianosztra, Mikebuda, Monor, Nagybörzsöny, Nagykáta, Nagykőrös, Nagytarcsa, Nyársapát, Ocsa, Örkény, Pécel, Peröcsény, Péteri, Püspökhatvan, Püspökszilágy, Ráckeve, Szentmártonkáta, Szigetbecse, Szigetszentmiklós, Szob, Szokolya, Sződliget, Táborfalva, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Tatárszentgyörgy, Tésa, Törtel, Tura, Újhartyán, Újszilvás, Üllő, Vác, Váckisújfalu, Valkó, Vámosmikola, Vecsés, Verőce, Verseg és Zebegény	45%
Közép-Magyarországi alábbi települései Piliscsaba és Pilisjászfalu	30%

Kisvállalkozások esetén a fenti értékek 10 százalékponttal tovább növelhetők.

A támogatási intenzitás legmagasabb mértéke nagyberuházás esetén az Atr. 25. § (3) bekezdésében meghatározott mérték. Nagyberuházási projektek esetében a támogatási összeg nem haladhatja meg a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 20. pontjában meghatározott mechanizmusnak megfelelően kiszámított kiigazított támogatási összeget.

- **Elszámolható költségek**

Beruházáshoz kapcsolódó tárgyi eszközök és immateriális javak:

1. Tárgyi eszközök (telek, épületek, berendezések)
 - nem lehet használt, kivéve:
 - kkv-k és létesítmények felvásárlása esetében
 - tárgyi eszközök bérléséhez kapcsolódó költségek:
 - földterület, épület esetében
 - a projekt befejezését követően 3 évig fenn kell tartani a bérleti jogviszonyt
 - üzem vagy gép bérlése esetén:
 - olyan lízing formájában, amelynek lejártakor a hitelfeltevőnek kötelezettsége az eszközt megvásárolni

Kiadja az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság
Székhely: 1051 Budapest, Nádor utca 31., levelezési cím: 1365 Budapest V., Pf. 678.
Kék szám (Ügyfélszolgálat): 06-40-555-555 Internet: www.mfb.hu E-mail: ugyfelszolgalat@mfb.hu

Tárgyi eszköz esetén az elszámolható költséget szokásos piaci áron kell figyelembe venni.

2. Immateriális javak költsége elszámolható, ha (pl. technológiaátadás, szabadalmak, működési engedélyek, know-how),
 - azokat szokásos piaci feltételek mellett, a vevőtől független harmadik féltől vásárolták meg,
 - azokat kizárólag a támogatásban részesült létesítményben használják fel,
 - az az SZTV. előírásai szerinti terv szerinti értékcsökkenési leírás alá esik,
3. azok KKV-k esetén legalább három évig a beruházó eszközei között szerepelnek és ahhoz a projekthez kapcsolódnak, amelyhez a támogatást nyújtották. Bérköltségek:

Induló beruházással létrehozott munkahelyek két éves bérköltsége alapján:

- a létesítményben foglalkoztatottak számának a beruházás megkezdését megelőző 12 hónap átlagához képest emelkednie kell;
- minden munkahelyet a beruházás befejezésétől számított 3 éven belül be kell tölteni;
- a beruházás megkezdésekor már létező, továbbá a beruházással létrejött új munkahelyeket a munkahely első betöltésétől számított 3 évig az érintett területen fenn kell tartani.

A tárgyi eszközök, immateriális javak és bérköltségek kombinálhatóak, de csak a magasabb elszámolható költség alapján számított maximális intenzitásig.

- **Létesítmény eszközeinek megvásárlásához kapcsolódó költségek**

- A létesítmény eszközeinek megvásárlásához kapcsolódó költségek induló beruházás, vagy új gazdasági tevékenység végzésére irányuló induló beruházás³ esetén minősülnek elszámolható költségek;
- az ügyletet piaci feltételek mellett kell lebonyolítani;
- amennyiben az eszközök beszerzéséhez már korábban nyújtottak támogatást, ezen eszközök költségeit le kell vonni a létesítmény felvásárlásához kapcsolódó elszámolható költségekből;
- csak olyan eszközök költségeit lehet figyelembe venni, amelyeket a vevőtől független harmadik féltől vásároltak, kivéve ha:
 - kisvállalkozást az eredeti tulajdonos családtagjai vagy korábbi munkavállalói veszik át.
- a részesedésszerzés nem minősül induló beruházásnak.

³ a) tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházás, amely a következőkhöz kapcsolódik: új létesítmény létrehozása vagy a létesítmény tevékenységének diverzifikálása azzal a feltétellel, hogy az új tevékenység nem azonos a létesítményben korábban folytatott tevékenységgel, és nem is hasonlít ahhoz;

b) bezárt vagy megvásárlás nélkül bezárásra ítélt létesítmény eszközeinek az eladótól független beruházó általi megvásárlása azzal a feltétellel, hogy a megvásárolt eszközökkel folytatandó új tevékenység nem azonos a létesítményben a vásárlás előtt folytatott tevékenységgel, és nem is hasonlít ahhoz;

- **Kutatási infrastruktúrához nyújtható támogatás**
 - a támogatott infrastruktúrához az igénylőnek átlátható és mindenki számára elérhető, megkülönböztetésmentes hozzáférést kell biztosítani,
 - nagyberuházási projektek esetében nem haladhatja meg a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 20. pontjában meghatározott kiigazított támogatási összeg szerint meghatározott mértéket.

II.1.1.1. Az ÁCSR 14. cikk alapján nagyvállalkozásokra vonatkozó eltérő rendelkezések - a regionális beruházási támogatás igénybevételének feltételei a nagyvállalatok esetében

- **A támogatás igénybevételének feltételei**

Kizárólag - új gazdasági tevékenység végzésére irányuló induló beruházás
- az Atr. 25. § (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott településeken megvalósított projekt

esetén vehető igénybe nagyvállalatok által ez a támogatási forma.

- **Elszámolható költségek sajátosságai nagyvállalatoknál**

1. Tárgyi eszközök (ingatlan, berendezés)

- Csak új eszközök beszerzésére lehet fordítani a támogatást
- Ingatlanban bérleti jogviszony keretében kerül birtokba, földterület, illetve épület esetén a projekt várható befejezését követő minimum 5 évig köteles fenntartani a jogviszonyt
- Csak azon eszközök beszerzési költségei vehetők figyelembe, amelyeket vevőtől független harmadik féltől vásároltak
- Amennyiben a termelési folyamat alapvető megváltoztatására irányuló támogatást kívánnak igénybevenni, az elszámolható költségeknek meg kell haladniuk a korszerűsítendő tevékenységhez kapcsolódó eszközöknek a megelőző három évre számított amortizációját. A létesítmény diverzifikációra igényelt támogatásnak pedig az elszámolható költségek tekintetében minimum 200%-kal kell meghaladniuk az újrachasznált eszközöknek a munkák megkezdése előtti pénzügyi évben nyilvántartott könyv szerinti értékét.

2. Immateriális javak

A kkv szektorhoz képest lényeges különbség, hogy induló beruházás esetén annak elszámolható költségeinek 50%-ig vehetőek figyelembe, és – 3 év helyett – 5 évig kell a vállalkozás eszközei között szerepeltetni.

A más jogcímen vásárolt eszközök költségeit le kell vonni az elszámolható költségekből!

3. Bérköltségek

A projekt által létrehozott valamennyi munkahellyel kapcsolatos fenntartási kötelezettség azok első betöltését követő 5 évig fennáll, ha az elszámolható költségek között feltüntették a becsült bérköltségeket.

4. Speciális szabályok

Amennyiben az induló beruházás új gazdasági tevékenységre vonatkozik, az egyes gazdasági tevékenységek vagy egyes gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatással érintett, a 1299/2013/EU rendelet szerinti európai területi együttműködési

Kiadja az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Székhely: 1051 Budapest, Nádor utca 31., levelezési cím: 1365 Budapest V., Pf. 678.

Kék szám (Ügyfélszolgálat): 06-40-555-555 Internet: www.mfb.hu E-mail: ugyfelszolgalat@mfb.hu

projektekhez kapcsolódó beruházások valamennyi kedvezményezettjére az induló beruházás helye szerinti területen érvényes támogatási intenzitás alkalmazandó.

II.1.2. Az ÁCSR 17. cikke alapján KKV-knak nyújtott beruházás támogatása szerint igényelt hitel esetén vonatkozó speciális szabályok

- **A támogatás igénybevételének feltételei**

A kis- és középvállalkozásnak nyújtott beruházási támogatás igénybevételének feltétele, hogy a tervezett beruházás induló beruházásnak minősüljön.

Az induló beruházás olyan, tárgyi eszközök vagy immateriális javak beszerzésére irányuló beruházás, amely

- új létesítmény létrehozatalát, vagy
- egy meglévő létesítmény kapacitásának bővítését, vagy
- egy meglévő létesítmény termékkínálatának a létesítményben addig nem gyártott termékekkel történő bővítését, vagy
- egy meglévő létesítmény teljes termelési folyamatának alapvető megváltoztatását eredményezi, vagy
- egy olyan létesítmény eszközeinek az eladótól független harmadik fél beruházó általi felvásárlására irányul, amely létesítmény bezárásra került vagy bezárásra került volna.

A vállalkozásban történő részesedésszerzés önmagában nem minősül induló beruházásnak.

A támogatás akkor vehető igénybe, ha a támogatást igénylő kötelezettséget vállal arra, hogy a beruházással létrehozott tevékenységet az üzembe helyezés időpontjától számított legalább három évig fenntartja.

- **Támogatási intenzitás**

Kisvállalkozás esetén az elszámolható költségek 20%-a.

Középvállalkozás esetén az elszámolható költségek 10%-a.

- **Elszámolható költségek**

1. **Tárgyi eszközök:**

Tárgyi eszköz esetén az elszámolható költséget a szokásos piaci áron kell figyelembe venni. Egy létesítmény eszközeinek megvásárlása, amennyiben teljesülnek a következő feltételek:

- a létesítményt bezárták vagy a megvásárlás hiányában bezárták volna,
- az eszközöket a vevőtől független harmadik felektől vásárolják meg,
- az ügyletet piaci feltételek mellett bonyolítják le.

Ha egy kisvállalkozást az eredeti tulajdonos családtagjai vagy korábbi munkavállalók vesznek át, az eszközöknek a vevőtől független harmadik féltől való megvásárlására vonatkozó feltételnek nem kell teljesülnie.

2. Immateriális javak költsége elszámolható, amennyiben azok
 - kizárólag a támogatásban részesülő létesítményben kerülnek felhasználásra;
 - értékcsökkenési leírás alá eső eszközök;
 - a vevőtől független harmadik felektől, piaci feltételek mellett kerülnek megvásárlásra;
 - azok legalább három évig a beruházó eszközei között szerepelnek és ahhoz a projekthez kapcsolódnak, amelyhez a támogatást nyújtották..

3. Beruházással létrehozott munkahelyek 2 évre számított, becsült bérköltsége:
Amennyiben az elszámolható költségeket a bérköltségek alapján számítják ki, a következő költségek számolhatóak el:
 - a beruházás befejezését követő háromszor háromszázhatvanöt napon belül újonnan létrehozott munkahelyeken foglalkoztatott munkavállalók - Sztv. 79. §-a szerint elszámolható - személyi jellegű ráfordításának - ide nem értve az egyéb személyi jellegű kifizetéseket - 24 havi összege amunkakör betöltésének napjától számítva.A bérköltségek alapján akkor nyújtható támogatás, ha
 - munkahelyek a beruházás befejezésétől számított három éven belül kerülnek létrehozásra;
 - a beruházás a támogatást igénylőnél foglalkoztatottak számának nettó növekedését eredményezi a beruházás megkezdését megelőző 12 hónap átlagához képest;
 - a támogatást igénylő a beruházás megkezdésekor már létező, továbbá a beruházással létrejött új munkahelyeket a munkahely első betöltésétől számított legalább három évig az érintett területen fenntartja.

II.1.3. Az ÁCSR 22. cikk alapján az induló vállalkozásoknak nyújtott szubvenciókkal kapcsolatos hitelek speciális feltételei

- **A támogatás igénybevételének feltételei**

Az „Induló vállalkozásoknak nyújtott támogatás” alkalmazása esetén kizárólag azok a vállalkozások részesülhetnek támogatásban, amelyek legfeljebb öt éve bejegyzett, tőzsdén nem jegyzett kisvállalkozások, amelyek még nem osztottak nyereséget, nem összefonódás útján jöttek létre (kivéve, ha az összefonódásban részt vevő legrégebben bejegyzett vállalkozás bejegyzésétől sem telt még el öt év), és nem egy másik vállalkozás tevékenységét vették át. Azon támogatható vállalkozások esetében, amelyeket nem kell bejegyezni, az ötéves támogathatósági időszak kezdetének az az időpont tekinthető, amikor a vállalkozás megkezdte gazdasági tevékenységét vagy amikor gazdasági tevékenysége alapján adóztathatóvá válik.

- **A támogatás összege:**

Legfeljebb 10 éves futamidőre nyújtott kölcsön, amelynek névértéke nem haladja meg

- az egy millió eurót Budapesten és Pest megye nem támogatott területein, illetve
- az Atr. 25. § (1) da) és db) pontjaiban felsorolt, Közép-Magyarország régió településein megvalósuló beruházás esetén a másfél millió eurót,
- valamint a két millió eurónak megfelelő forintösszeget Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl vagy Nyugat-Dunántúl régióban letelepedett vállalkozás esetén.

Az 5 és 10 év közötti futamidővel rendelkező kölcsönök esetében a maximális összeg kiigazítható a fenti összegeknek, valamint a 10 év és a kölcsön tényleges futamideje hányadosának a szorzatával. Az 5 évnél rövidebb futamidejű kölcsönök esetében a maximális összeg megegyezik az ötéves kölcsönökre vonatkozó maximális összeggel.

- Kezességvállalás esetén: maximum az alapul szolgáló kölcsön 80%-ig, 10 éves futamidőre, alapesetben másfél millió EUR, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken (Abony, Alsónémedi, Áporka, Aszód, Bag, Bernecebaráti, Cegléd, Csemő, Dabas, Domony, Dömsöd, Dunaharaszti, Ecsér, Érd, Farnos, Felsőpakony, Galgagyörk, Galgahévíz, Galgamácsa, Göd, Gödöllő, Gyál, Gyömrő, Halásztelek, Hévízgyörk, Iklad, Ipolydamásd, Ipolytölgyes, Jászkarajenő, Kartal, Kemence, Kiskunlacháza, Kisnémedi, Kocsér, Kóspallag, Köröstetétlen, Letkés, Lórév, Maglód, Makád, Márianosztra, Mikebuda, Monor, Nagybörzsöny, Nagykáta, Nagykőrös, Nagytarcsa, Nyársapát, Ócsa, Örkény, Pécel, Peröcsény, Péteri, Püspökhatvan, Püspökszilágy, Ráckeve, Szentmártonkáta, Szigetbecse, Szigetszentmiklós, Szob, Szokolya, Sződliget, Táborfalva, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Tatárszentgyörgy, Tésa, Törtel, Tura, Újhartyán, Újszilvás, Üllő, Vác, Váckisújfalu, Valkó, Vámosmikola, Vecsés, Verőce, Verseg és Zebegegy ill. Piliscsaba és Pilisjászfalu) letelepedett vállalkozások esetében 2,25 millió EUR, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken (Észak Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl) letelepedett vállalkozások esetében 3 millió EUR összeghatárig. Az 5 és 10 év közötti futamidővel rendelkező kezességvállalások esetében a kezességvállalással biztosított maximális összeg kiigazítható a fenti

Kiadja az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Székhely: 1051 Budapest, Nádor utca 31., levelezési cím: 1365 Budapest V., Pf. 678.

Kék szám (Ügyfélszolgálat): 06-40-555-555 Internet: www.mfb.hu E-mail: ugyfelszolgalat@mfb.hu

összegeknek, valamint a 10 év és a kezességvállalás tényleges futamideje hányadosának a szorzatával. Az 5 évnél rövidebb futamidejű kezességvállalások esetében a kezességvállalással biztosított maximális összeg megegyezik az ötéves kezességvállalásra vonatkozó maximális összeggel.

- Vissza nem térítendő támogatás esetén: a kamatlábcsökkenés és garanciadíj-csökkenés bruttó támogatási egyenértéke alapesetben 400 000 EUR, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken (Abony, Alsónémedi, Áporka, Aszód, Bag, Bernecebaráti, Cegléd, Csemő, Dabas, Domony, Dömsöd, Dunaharaszti, Ecsér, Érd, Farnos, Felsőpakony, Galgagyörk, Galgahévíz, Galgamácsa, Göd, Gödöllő, Gyál, Gyömrő, Halásztelek, Hévízgyörk, Iklad, Ipolydamásd, Ipolytölgyes, Jászkarajenő, Kartal, Kemence, Kiskunlacháza, Kisnémedi, Kocsér, Kóspallag, Körösten, Letkés, Lórév, Maglód, Makád, Márianosztra, Mikebuda, Monor, Nagybörzsöny, Nagykáta, Nagykőrös, Nagytarcsa, Nyársapát, Ócsa, Örkény, Pécel, Perőcsény, Péteri, Püspökhatvan, Püspökszilágy, Ráckeve, Szentmártonkáta, Szigetbecse, Szigetszentmiklós, Szob, Szokolya, Sződliget, Táborfalva, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Tatárszentgyörgy, Tésa, Törtel, Tura, Újhartyán, Újszilvás, Üllő, Vác, Váckisújfalu, Valkó, Vámosmikola, Vecsés, Verőce, Verseg és Zebegény ill. Piliscsaba és Pilisjászfalu) megletelepedett vállalkozások esetén 600 000 EUR, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken (Észak Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl) letelepedett vállalkozások esetében 800 000 EUR.

Innovatív vállalkozásnak minősülő kisvállalkozások esetében a fent előírt maximális összegek megkétszerezhetők.

II.1.4. Az ÁCSR 38. cikk alapján energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás szerint igényelt hitel esetén vonatkozó speciális szabályok

- **A támogatás igénybevételének feltételei**

Energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás energia-megtakarítást eredményező beruházáshoz nyújtható.

- **Az energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás esetén nem nyújtható támogatás**
 - már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz.
- **Támogatási intenzitás**

A maximális támogatási intenzitás az elszámolható költségek 30%-a.

A támogatási intenzitás középvállalkozás esetén 10 százalékponttal, kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal növelhető.

A támogatási intenzitás további 15 százalékponttal növelhető Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl régióban.

A támogatási intenzitás további 5 százalékponttal növelhető az Atr. 25. § (1) da) és db) pontjaiban felsorolt Közép-Magyarország régióban található településeken.

- **Elszámolható költség**

A támogatás keretében a magasabb energiatakarékosági szint eléréséhez közvetlenül kapcsolódó beruházási költség számolható el. Az elszámolható költségeket a következőképpen kell meghatározni:

- amennyiben a beruházás összköltségén belül az energiahatékonysági beruházás költségei külön beruházásként meghatározhatók, az elszámolható költségek ezen energiahatékonysághoz kapcsolódó költségek;
- minden más esetben az energiahatékonysági beruházás költségei olyan hasonló, kevésbé energiahatékony beruházáshoz viszonyítva határozhatók meg, amelyet a támogatás hiányában hitelt érdemlően végrehajtottak volna. Az energiahatékonysághoz kapcsolódó költséget e két beruházás költségeinek különbsége jelenti, és ez minősül elszámolható költségnek. A számításokat alátámasztó dokumentáció benyújtása szükséges.
- II.1.5. Az ÁCSR 40. cikk alapján nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre irányuló beruházási támogatáshoz kapcsolódó speciális feltételek

- **A támogatás igénybevételének feltételei**

Nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre irányuló beruházási támogatás nyújtható

- újonnan létrehozott kapacitásokhoz, egymeglévő kapcsoltenergia-termelő egység fejlesztéséhez vagy
- egy meglévő erőművi egység kapcsoltenergia-termelő egységgé történő átalakításához nyújtható az alábbi feltételekkel:

a) az új kapcsoltenergia-termelő egységnek az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglaltaknak megfelelően a nem kapcsolt energiatermeléshez viszonyítva összességében primerenergia-megtakarítást kell elérnie,

b) a beruházásnak egy meglévő kapcsoltenergia-termelő egység fejlesztésével vagy egy meglévő erőművi egység kapcsoltenergia-termelő egységgé történő átalakításával primerenergia-megtakarítást kell eredményeznie az erőművi egység fejlesztés vagy átalakítás előtti eredményéhez viszonyítva.

- **A támogatás mértéke**

A támogatás maximális intenzitása az elszámolható költség 45%-a.

A támogatási intenzitás középvállalkozás esetén 10 százalékponttal, kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal növelhető.

A támogatási intenzitás további 15 százalékponttal növelhető Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl régióban /

A támogatási intenzitás további 5 százalékponttal növelhető az Atr. 25. § (1) da) és db) pontjaiban felsorolt Közép-Magyarország régióban található településeken.

- **Elszámolható költségek**

A támogatás keretében

a) a támogatott tárgyi eszköz költségének és egy azonos kapacitású hagyományos hő- vagy energiatermelő létesítmény beruházási költségének a különbsége,

b) a nagy hatásfokú létesítmény hatásfokának növeléséhez szükséges tárgyi eszköz költsége számolható el. A számítások alátámasztása szükséges.

II.1.6. Az ÁCSR 41. cikk alapján Megújuló energia támogatására irányuló beruházási támogatás szerint igényelt hitel esetén vonatkozó speciális szabályok

- **A támogatás igénybevételének feltételei**

A megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatás kizárólag új berendezéshez nyújtható.

- Bioüzemanyag előállításához abban az esetben nyújtható támogatás, ha a beruházás fenntartható bioüzemanyag előállítására irányul.

- A fentiekől eltérően meglévő élelmiszeralapú bioüzemanyag-előállító egység új generációs bioüzemanyag-előállító egységgé történő átalakítására is nyújtható támogatás, ha ennek következtében az élelmiszeralapú termelés a kialakítandó új kapacitással arányosan csökken.

- **Megújuló energia támogatására irányuló beruházási támogatás esetén nem nyújtható támogatás:**

- az erőmű működésének megkezdését követően (ilyen esetben már a kifizetés is tilos),
- ellátási vagy bekeverési kötelezettség hatálya alatt álló bioüzemanyagokhoz,
- a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározott feltételeket nem teljesítő vízerőművekhez,
- a termelés eredményétől függően,
- működési célra.

- **Támogatási intenzitás:**

- A támogatás maximális intenzitása az elszámolható költség :
 - a) 45%-a:
 - aa) Ha a környezetvédelmi beruházási költség a beruházás összköltségén belül külön beruházásként vagy egy már működő létesítmény új, jól azonosítható többletkomponenseként meghatározható.
 - ab) Ha az elszámolható költség az aa) pont szerint nem határozható meg, a támogatott beruházás költségének és egy, a támogatás hiányában hitelt érdemlően megvalósítható hasonló, kevésbé környezetbarát beruházás költségének a különbsége számolható el.
 - b) 30%-a, ha kisméretű létesítmény esetén nem létezik az ab) pont szerinti hasonló, kevésbé környezetbarát beruházás.
 - c) 100%-a, ha a támogatást egyértelmű, átlátható és megkülönböztetés-mentes kritériumok alapján kidolgozott valódi versenyeztetésen alapuló, megkülönböztetés-mentes, valamennyi érdekelt vállalkozás részvételét lehetővé tevő ajánlattételi eljárás keretében nyújtják. Ha az ajánlattételi eljárás korlátozott költségvetése miatt nem részesülhet valamennyi ajánlattevő támogatásban, a támogatás kizárólag az ajánlattevők ajánlatának megfelelően nyújtható, a későbbi tárgyalás lehetőségének kizárásával.

A támogatási intenzitás közép vállalkozás esetén 10 százalékponttal, kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal növelhető. A támogatási intenzitás további 15

Kiadja az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Székhely: 1051 Budapest, Nádor utca 31., levelezési cím: 1365 Budapest V., Pf. 678.

Kék szám (Ügyfélszolgálat): 06-40-555-555 Internet: www.mfb.hu E-mail: ugyfelszolgalat@mfb.hu

százalékponttal növelhető Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl régióban.

A támogatási intenzitás további 5 százalékponttal növelhető az Atr. 25. § (1) da) és db) pontjaiban felsorolt Közép-Magyarország régióban található településeken.

- **Elszámolható költségek**

Az elszámolható költségek a megújulóenergia-termelés támogatásához szükséges beruházási többletköltségek.

- a) Amennyiben a beruházás összköltségén belül a megújulóenergia-termelésre irányuló beruházás költségei külön beruházásként meghatározhatók, például egy már meglévő létesítmény könnyen azonosítható kiegészítő alkotórészeként, az elszámolható költségek e megújuló energiához kapcsolódó költségek;
- b) Amennyiben a megújulóenergia-termelésre irányuló beruházás költségei olyan hasonló, kevésbé környezetbarát beruházáshoz viszonyítva határozhatók meg, amelyet a támogatás hiányában hitelt érdemlően végrehajtottak volna, a megújuló energiához kapcsolódó költséget e két beruházás költségeinek különbsége jelenti, és ez minősül elszámolható költségnek;
- c) Kisméretű létesítmények esetében, ahol azért nem lehet megvalósítani kevésbé környezetbarát beruházást, mert nem léteznek korlátozott méretű létesítmények, az elszámolható költség a magasabb környezetvédelmi szint eléréséhez kapcsolódó beruházás teljes költsége

A magasabb környezetvédelmi szint eléréséhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek nem számolhatók el.

II.2. Az általános csekély összegű (de minimis) támogatásra vonatkozó speciális szabályok

- **A támogatás igénybevételének feltételei**

Bármely három pénzügyi év időszakában az egy és ugyanazon vállalkozás részére odaítélt csekély összegű támogatás összege tagállamonként nem haladhatja meg a 200 000 eurót.

Bármely három pénzügyi évet felölelő időszakot tekintve a közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző egy és ugyanazon vállalkozás részére odaítélt csekély összegű támogatások teljes összege tagállamonként nem haladhatja meg a 100 000 eurót.

A vállalkozásnak előzetesen nyilatkoznia kell az általa, valamint a vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozás által a finanszírozási kérelem benyújtásának évében, és az azt megelőző két pénzügyi évet magába foglaló időszakban Magyarországon igénybe vett általános csekély összegű, valamint más csekély összegű támogatásokról szól rendeletnek megfelelően nyújtott támogatás mértékéről. Amennyiben a fenti csekély összegű támogatások közül egyikben sem részesült nemleges nyilatkozatot kell tennie.

- **Támogatáshalmozódás**

Az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az 1407/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon az adott évben valamint az azt megelőző két pénzügyi évben odaítélt csekély összegű támogatás bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200 000 eurónak, közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző, egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások esetén a 100 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését. A támogatás odaítélése során az adott pénzügyi évben, valamint az előző két pénzügyi év alatt odaítélt csekély összegű támogatások bruttó támogatástartalmának összegét kell figyelembe venni.

A támogatás a csekély összegű közszolgáltatási támogatással a 360/2012/EU bizottsági rendeletben⁴ meghatározott felső határig halmozható. A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a 1407/2013/EU Biz. rendelet 3. cikk (2) bekezdésben rögzített felső határig halmozható.

A támogatás nem halmozható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha az így halmozott összeg meghaladná a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdése figyelembevételével - az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon - nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélésének évében és az azt megelőző két pénzügyi évben nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

⁴A Bizottság 2012. április 25-i 360/2012/EU rendelete az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról. Megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2012.04.26-án. L 114 8. oldal.

Amennyiben a vállalkozás a beruházáshoz más állami támogatást is igényel, akkor nyilatkoznia kell annak támogatástartalmáról és a támogatási kategóriájáról is.

Az általános csekély összegű támogatás nem halmozható azonos támogatható költségek vonatkozásában, vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással- kivéve az Európai Bizottság közvetlen irányításával végrehajtott támogatások, ha a támogatások halmozása túllépi egy csoportmentességi rendeletben, vagy Atr. 25. § -ában szereplő mértékeket, vagy a Bizottság által elfogadott határozatban az egyes esetek meghatározott körülményire vonatkozóan rögzített támogatási intenzitást vagy összeget.

Amennyiben a tervezett beruházáshoz csak de minimis jogcímen kapcsolódik támogatás, akkor csak a de minimis korlátot kell figyelembe venni, a támogatás intenzitási korlátot nem.

Az igénylő részére de minimis támogatás csak akkor nyújtható, ha a hitelt nyújtó Hitelintézet – a hitelt igénylő nyilatkozata alapján – ellenőrizte, hogy az igényelt összeg támogatástartalma a kapcsolódó támogatásokkal összességében nem haladja meg a fenti küszöbértéket.

A támogatástartalom összegének euróra történő átszámításakor a finanszírozási kérelem benyújtásának napját megelőző hónap utolsó napján érvényes, Magyar Nemzeti Bank által közzétett, két tizedes jegy pontossággal meghatározott deviza árfolyam alkalmazandó.

A támogatási intenzitás meghatározásánál a beruházás megvalósításának helyét kell figyelembe venni.

Összefonódás és felvásárlás esetén az egyesülő vállalkozásoknak nyújtott valamennyi korábbi csekély összegű támogatást figyelembe kell venni annak meghatározásához, hogy bármely – az új vagy a felvásárló vállalkozásnak nyújtandó – újabb csekély összegű támogatás meghaladja-e az alkalmazandó felső határt.

Ha egy vállalkozás két vagy több külön vállalkozásra válik szét, a szétválást megelőzően nyújtott általános csekély összegű támogatást az eredetileg a támogatásban részesülő vállalkozásnak kell betudni, amely elvben azonos azzal a vállalkozással, amely az általános csekély összegű támogatással támogatott tevékenységeket átvállalta. Ha erre nincs lehetőség, az általános csekély összegű támogatást saját tőkéjük – a szétválás tényleges időpontjában érvényes – könyv szerinti értéke alapján arányosan el kell osztani az új vállalkozások között.

A vállalkozás az egyes általános csekély összegű támogatások hatálya alá eső tevékenységeinek szétválasztása érdekében az egyes tevékenységi körökhöz kapcsolódó költségeit számlával, vagy az Sztv. 166.§ (1) bekezdése szerinti más számviteli bizonylattal igazolja.

Az általános csekély összegű (de minimis) támogatások támogatástartalmába a Program keretében nyújtott kedvezményes kamat támogatástartalma, illetve intézményi készfizető kezességvállalás esetén, a kezességvállalás támogatástartalma is beleszámít.

- **Támogatásból kizárt vállalkozás**

- a hitel- vagy lízingkérelem benyújtásának időpontjában csőd-, felszámolási eljárás, végelszámolás, vagy az Európai Unió bármely tagállamában a 1346/2000/EK tanácsi rendelet szerinti kollektív fizetéseképtelenségi eljárás hatálya alatt áll, vagy akivel szemben a bíróság, vagy az illetékes hatóság ilyen eljárást rendelhet el,

- amennyiben a hitelfelvevőnek, illetve vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozás számára a hitelfelvétel évében és azt megelőző két évben Magyarországon odaítélt támogatás miatt nem áll rendelkezésére szabad de minimis keret.
- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül.

- **A hitel nem használható fel**

- a) az 1379/2013/EU rendelet⁵ szerinti halászati és akvakultúra ágazattal kapcsolatos tevékenység finanszírozására,
- b) mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével kapcsolatos tevékenység finanszírozására,
- c) a mezőgazdasági termékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott támogatás, a következő esetekben:
 - i. amennyiben a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett, vagy az érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára, vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre;
 - ii. amennyiben a támogatás feltétele az elsődleges termelőknek történő teljes, vagy részleges továbbadás;
- d) az exporttal kapcsolatos tevékenységekhez (nevezetesen az exportált mennyiségekhez értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez, vagy az export tevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokra.
- e) a közúti kereskedelmi áru fuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző vállalkozások esetében teherszállító járművek megvásárlására,
- f) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Amennyiben egy vállalkozás az a)-c) kizárt ágazatokban is tevékenységeket folytat, úgy csak megengedett ágazatokra vagy tevékenységekre tekintettel nyújtható támogatás, feltéve, hogy az érintett a megfelelő eszközökkel, úgymint a tevékenységek szétválasztása vagy a költségek megkülönböztetése révén biztosítja, hogy a kizárt ágazatokban végzett tevékenységek ne részesüljenek támogatásban.

⁵Az Európai Parlament és a Tanács 1379/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről. Megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2013.12.28-án. L 354 1-21. oldal.

III. Mezőgazdasági tevékenység céljából a Hitelprogram keretében igényelhető hitel esetén vonatkozó speciális szabályok

III.1. Mezőgazdasági csekély összegű támogatásra vonatkozó speciális szabályok

Mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozások számára igénybe vehető támogatási forma.

- **Támogatásból kizártak köre:**

- ha a vállalkozás tevékenysége a harmadik országokba vagy tagállamokba irányuló exporttal kapcsolatos tevékenységekhez nyújtott finanszírozást:
 - az exportált mennyiségekhez,
 - az értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez, vagy
 - az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódó finanszírozás;
- ha a vállalkozás nem áll, vagy hitelezői kérés alapján sem állhatna kollektív fizetéseketelenségi eljárás hatálya alatt,
- amennyiben a hitelfelvevőnek, illetve vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozás számára a hitelfelvétel évében és azt megelőző két évben Magyarországon odaítélt támogatás miatt nem áll rendelkezésére szabad mezőgazdasági de minimis keret.
- amennyiben a tagállam túllépte a rá vonatkozó nemzeti korlátot
- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül.

- **Csekély összeg:**

Bármely három pénzügyi év időszakában az egy és ugyanazon vállalkozásnak⁶ minősülő vállalkozások részére az 1408/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon odaítélt csekély összegű támogatás bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 25 000 eurónak⁷ megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az 1408/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) cikk bekezdését és 5. cikkét.

A mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozásoknak bármely három pénzügyi évet felölelő időszakban nyújtott csekély összegű támogatások halmozott összege tagállamonként nem haladhatja meg az 1408/2013/EU bizottsági rendelet mellékletében meghatározott nemzeti korlátot.

Az 1408/2013/EU bizottsági rendelet 2. cikk 3. pontjában meghatározott termékágazatban bármely, három pénzügyi évet felölelő időszakban nyújtott csekély összegű támogatások teljes halmozott összege nem haladhatja meg a 2019/316 bizottsági rendelettel módosított 1408/2013/EU bizottsági rendelet 2. cikk 4. pontja szerinti ágazati korlát mértékét.⁸

⁶A definíciót az Útmutató tartalmazza.

⁷A szétválás és az összefonódás esetében alkalmazandó támogatástartalom számításra az Útmutató részletes szabályokat állapít meg

⁸ Egy termékágazatban megvalósított támogatási intézkedésekhez felhasználható maximális halmozott támogatási összeg, amely a csekély összegű támogatásra vonatkozóan a II. mellékletben tagállamonként meghatározott maximális érték 50 %-ának felel meg.

- **Támogatás halmozódás:**

A mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó ágazatban, valamint az 1407/2013/EU rendelet (a csekély összegű támogatásokra vonatkozó általános rendelet) hatálya alá tartozó egy vagy több ágazatban egyaránt tevékenységet folytató vállalkozások esetében a mezőgazdasági termelőágazatra tekintettel az 1408/2013/EU bizottsági rendelet alapján nyújtott támogatások az 1407/2013/EU rendelet (a csekély összegű támogatásokra vonatkozó általános rendelet) 3. cikkének (2) bekezdésében rögzített alkalmazandó felső határig halmozhatók az utóbbi tevékenység(ek)re tekintettel nyújtott csekély összegű támogatásokkal, feltéve, hogy az érintett tagállam megfelelő eszközökkel – úgymint a tevékenységek szétválasztása vagy a költségek megkülönböztetése révén – biztosítja, hogy az elsődleges mezőgazdasági termelőtevékenység ne részesüljön a csekély összegű támogatásokra vonatkozó általános rendelet alapján nyújtott csekély összegű támogatásban. Ezen feltételek teljesülését a támogatást nyújtó a Magyar Államkincstár által vezetett mezőgazdasági csekély összegű (de minimis) támogatások nyilvántartása alapján ellenőrzi.

A mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó ágazatban, valamint a halászati és akvakultúra ágazatban egyaránt tevékenységet folytató vállalkozások esetében a mezőgazdasági termelő ágazatra tekintettel az 1408/2013/EU bizottsági rendelet alapján nyújtott támogatások a halászati és akvakultúra ágazatban nyújtott csekély összegű támogatással az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2014. június 27-i 717/2014/EU bizottsági rendeletben meghatározott felső határig halmozható, feltéve, hogy az elsődleges mezőgazdasági termelőtevékenységhez nem ítélt meg a halászati és akvakultúra ágazatban nyújtott csekély összegű támogatás.

A csekély összegű támogatás nem halmozható azonos támogatható költségek vonatkozásában vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha a támogatások halmozása túllépi egy csoportmentességi rendeletben vagy a Bizottság által elfogadott határozatban az egyes esetek meghatározott körülményeire vonatkozóan rögzített maximális támogatási intenzitást vagy összeget. A nem konkrét támogatható költségekre nyújtott vagy azokhoz hozzá nem rendelhető csekély összegű támogatás halmozható a valamely csoportmentességi rendelet vagy a Bizottság által elfogadott határozat alapján nyújtott egyéb állami támogatással

Amennyiben a vállalkozás a beruházáshoz más állami támogatást is igényel, akkor nyilatkoznia kell annak támogatástartalmáról és a támogatási kategóriájáról is.

III.2. Halászati csekély összegű támogatásra vonatkozó speciális szabályok

Halászati és akvakultúra-ágazati vállalkozások számára igénybe vehető támogatási forma.

- Támogatásból kizártak köre:

- ha a vállalkozás tevékenysége a harmadik országokba vagy tagállamokba irányuló exporttal kapcsolatos tevékenységekhez nyújtott finanszírozást:
 - az exportált mennyiségekhez,
 - az értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez, vagy
 - az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódó finanszírozás;
- ha a vállalkozás nem áll, vagy hitelezői kérés alapján sem állhatna kollektív fizetési képtelenségi eljárás hatálya alatt,
- halászhajók vásárlása
- halászhajók főhajtóműveinek vagy kiegészítő hajtóműveinek korszerűsítésére vagy cseréjére irányuló beruházás;
- a hajó halászati kapacitásának növelését célzó műveletekre vagy halfelderítési képességének növelését célzó berendezésekre irányuló beruházás;
- új halászhajók építésére vagy halászhajók behozatalára irányuló beruházás;
- a halászati tevékenységek ideiglenes vagy végleges szüneteltetésére irányuló finanszírozás, kivéve, ha az 508/2014/EU rendelet erről kifejezetten rendelkezik;
- a felderítő halászatra irányuló beruházás;
- vállalkozás tulajdonjogának átadására irányuló beruházás;
- közvetlen újratelepítésre irányuló beruházás, kivéve abban az esetben, ha azt valamely uniós jogi aktus állományvédelmi intézkedésként kifejezetten előírja, illetve kísérleti újratelepítés esetén.
- amennyiben a hitelfelvevőnek, illetve vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozás számára a hitelfelvétel évében és azt megelőző két évben Magyarországon odaítélt támogatás miatt nem áll rendelkezésére szabad mezőgazdasági de minimis keret.
- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül.

Amennyiben a halászati és akvakultúra-ágazatban működő valamely vállalkozás az 1407/2013/EU rendelet, vagy az 1408/2013/EU rendelet hatálya alá tartozó egy vagy több ágazatban vagy egyéb tevékenységi körökben is folytat tevékenységet, az utóbbi ágazatok vagy tevékenységek tekintetében nyújtott támogatásokra az említett rendelet alkalmazandó, feltéve, hogy az érintett tagállam megfelelő eszközökkel, úgymint a tevékenységek szétválasztása vagy a költségek megkülönböztetése révén biztosítja, hogy a halászati és akvakultúra-ágazatban végzett tevékenységek ne részesüljenek az említett rendelet alapján nyújtott csekély összegű támogatásban.

- Csekély összeg:

Bármely három pénzügyi év időszakában az egy és ugyanazon vállalkozásnak⁹ minősülő vállalkozások részére Magyarországon, a 717/2014/EU bizottsági rendelet alapján odaítélt csekély

⁹A definíciót az Útmutató tartalmazza.

összegű támogatás bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 30 000 eurónak megfelelő forintösszeget¹⁰.

A halászati és akvakultúra-ágazati vállalkozásoknak bármely három pénzügyi évet felölelő időszakban nyújtott csekély összegű támogatások halmozott összege tagállamonként nem haladhatja meg az 717/2014/EU bizottsági rendelet mellékletben meghatározott nemzeti korlátot.

- Támogatás halmozódás:

A halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozás az 1407/2013/EU rendelet (a csekély összegű támogatásokra vonatkozó általános rendelet) hatálya alá tartozó egy vagy több ágazatban egyaránt tevékenységet folytat a halászati és akvakultúra-ágazati tekintettel nyújtott csekély összegű támogatások az 1407/2013/EU rendelet (a csekély összegű támogatásokra vonatkozó általános rendelet) 3. cikkének (2) bekezdésében rögzített alkalmazandó felső határig halmozhatók az utóbbi tevékenység(ek)re tekintettel nyújtott csekély összegű támogatásokkal, feltéve, hogy az érintett tagállam megfelelő eszközökkel – úgymint a tevékenységek szétválasztása vagy a költségek megkülönböztetése révén – biztosítja, hogy halászati és akvakultúra-ágazati tevékenység ne részesüljön a csekély összegű támogatásokra vonatkozó általános rendelet alapján nyújtott csekély összegű támogatásban.

Amennyiben valamely vállalkozás mind a halászati és akvakultúra-ágazatban, mind pedig az 1408/2013/EU rendelet hatálya alá tartozó mezőgazdasági termékek elsődleges előállítása területén folytat tevékenységeket, az 1408/2013/EU rendeletnek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatás a 717/2014/Eu rendeletben rögzített felső határig halmozható a halászati és akvakultúra-ágazatban 717/2014/EU rendeletnek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással, feltéve, hogy az érintett tagállam megfelelő eszközökkel, úgymint a tevékenységek szétválasztása vagy a költségek megkülönböztetése révén biztosítja, hogy a mezőgazdasági termékek elsődleges előállítása a 717/2014/EU rendelet alapján ne részesüljön csekély összegű támogatásban.

A csekély összegű támogatás nem halmozható azonos támogatható költségek vonatkozásában vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha a támogatások halmozása túllépi egy csoportmentességi rendeletben vagy a Bizottság által elfogadott határozatban az egyes esetek meghatározott körülményeire vonatkozóan rögzített maximális támogatási intenzitást vagy összeget. A nem konkrét támogatható költségekre nyújtott vagy azokhoz hozzá nem rendelhető csekély összegű támogatás halmozható a valamely csoportmentességi rendelet vagy a Bizottság által elfogadott határozat alapján nyújtott egyéb állami támogatással

Amennyiben a vállalkozás a beruházáshoz más állami támogatást is igényel, akkor nyilatkoznia kell annak támogatástartalmáról és a támogatási kategóriájáról is.

¹⁰ A szétválás és az összefonódás esetében alkalmazandó támogatástartalom számításra az Útmutató részletes szabályokat állapít meg

III.3. Az elsődleges mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó, mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, tárgyi eszközökre vagy immateriális javakra irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás esetén alkalmazandó speciális szabályok

- Támogatásból kizártak köre:

- 150 millió €-t meghaladó, éves állami költségvetéssel rendelkező támogatások
- az erdészeti ágazat javára, nem az EMVA-ból társfinanszírozott és nem ilyen társfinanszírozott intézkedésekhez kiegészítő nemzeti finanszírozásként a 702/2014/EU bizottsági rendelet 31., a 38., a 39. és a 43. cikk kivételével
- kkv-k részére a Szerződés 42. cikkének hatályán kívül eső tevékenységekhez nyújtott, nem az EMVA-ból társfinanszírozott, illetve nem egy ilyen társfinanszírozott intézkedéshez kiegészítő nemzeti finanszírozásként
- exporttal kapcsolatos tevékenységhez nyújtott támogatás
- importáruval szemben belföldi áru használatához kötött támogatás
- ad hoc támogatás vagy támogatási program, amelynek kedvezményezettje olyan vállalkozás, amelynek visszafizetési kötelezettségét Bizottság határozatban¹¹ megállapította egy megelőző támogatás jogellenesnek és belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánítása során.
- olyan támogatásokra nézve, amelyek a finanszírozás módszerük miatt vagy a hozzájuk kapcsolt feltételek révén szükségszerűen megsértik az uniós jogot
- nehéz helyzetben lévő vállalkozás
- felszín alatti vagy felszíni víztesteket érintő beruházás, amelyek a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kaptak
- az öntözött területek nettó növekedését eredményező, felszín alatti vagy felszíni víztestet érintő beruházások.

- Nem nyújtható támogatás

- termelési jogok, támogatási jogosultságok és egyényári növények vásárlása;
- egyényári növények telepítése;
- vízelvezetési munkálatok;
- az uniós szabványoknak való megfelelést szolgáló beruházások a fiatal mezőgazdasági termelők számára a gazdálkodói tevékenységük megkezdésétől számított 24 hónapon belül nyújtott támogatás kivételével;
- állatok vásárlása, kivéve a természeti katasztrófák, természeti katasztrófához hasonlítható kedvezőtlen éghajlati jelenségek, állatbetegségek vagy növénykárosítók által károsított termelési potenciál helyreállítása és az említett tényezők általi károkozás megelőzése beruházási célra.
- az 1308/2013/EU rendeletben megállapított valamely tiltás vagy korlátozás megszegésével.
- ha az elsődleges mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó, mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, tárgyi eszközökre vagy immateriális javakra irányuló beruházásokhoz nyújtott támogatás vállalkozásonként és beruházási projektenként meghaladja az 500 000 eurónak megfelelő forintösszeget

¹¹ A Bizottság figyelembe veszi a még visszafizetendő összeget

- Támogatható beruházás

Amennyiben a beruházáshoz a 2011/92/EU irányelv alapján környezeti hatásvizsgálat elvégzése kötelező, hitel csak abban az esetben nyújtható, amennyiben azt a kérelem benyújtása előtt elvégezték

A beruházás célkitűzései között a következő célkitűzések legalább egyikének szereplnie kell:

- a mezőgazdasági üzem összteljesítményének és fenntarthatóságának javítása, különösen a termelési költségek csökkentése, illetve a termelés javítása és átcsoportosítása révén;
- a természeti környezet minőségének, a higiéniai körülményeknek vagy az állatjólét színvonalának a javítása, amennyiben az érintett beruházás normái szigorúbbak a hatályban lévő uniós előírásoknál;
- a mezőgazdaság fejlesztéséhez, átalakításához és korszerűsítéséhez – többek között a mezőgazdasági földterületekhez való hozzáféréshez, a birtokrendezéshez és a termőföld minőségének javításához, valamint az energia- és vízellátáshoz és az energia- és víztakarékossághoz – kapcsolódó infrastruktúra kiépítése és továbbfejlesztése;
- agrár-környezetvédelmi, illetve az éghajlattal kapcsolatos célkitűzések teljesítése, beleértve a biológiai sokféleséggel összefüggésben a fajok és az élőhelyek védeltségének állapotának megőrzését, illetve valamely Natura 2000 terület vagy egyéb, a tagállamok nemzeti vagy regionális vidékfejlesztési programjaiban meghatározott, jelentős természeti értéket képviselő rendszerek közjóléti értékének növelését, feltéve, hogy a beruházások nem termelő beruházások;
- a természeti katasztrófák, természeti katasztrófához hasonlítható kedvezőtlen éghajlati jelenségek, állatbetegségek vagy növénykárosítók által károsított termelési potenciál helyreállítása és az említett tényezők általi károkozás megelőzése.

A bioüzemanyag vagy megújuló energiaforrásból származó energiának mezőgazdasági üzem szintjén történő előállításához kapcsolódó beruházáshoz támogatás akkor nyújtható, ha

- bioüzemanyag előállítása maximum a mezőgazdasági üzem éves átlagos közlekedési célú üzemanyag-fogyasztásának megfelelő szintet érheti el, az előállított üzemanyag a piacon nem értékesíthető
- hőenergia és villamos energia megújuló forrásokból történő előállítása nem haladhatja meg a mezőgazdasági üzem és a mezőgazdasági háztartás éves, átlagos, kombinált felhasználásának szintjét. Piacon értékesíthető a meghatározott fogyasztási határ figyelembevételével
- több kedvezményezett által végrehajtott beruházás esetén az éves átlagok összeadódnak
- a beruházásnak meg kell felelnie a minimális energiahatékonysági szabványoknak
- biomassza-alapú villamosenergia-termelés iránti beruházás csak akkor támogatható, ha Magyarország által meghatározott minimális arányban hőenergiát is hasznosít
- Magyarország által megállapított küszöbértéknek, valamint a 2009/28/EK irányelv. 17. Cikk (2)-(6) bekezdésében meghatározott fenntarthatósági kritériumoknak meg kell felelnie a beruházásnak a bioenergia előállítása során és a felhasznált gabonafélék és más, keményítőben gazdag termények, valamint cukor-és olajnövények maximális arányára vonatkozóan.

- Elszámolható költségek

- a) Földterület szerzése esetén a támogatás nem haladhatja meg az adott művelethez kapcsolódó elszámolható költségek teljes összegének 10 %-át

Kiadja az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Székhely: 1051 Budapest, Nádor utca 31., levelezési cím: 1365 Budapest V., Pf. 678.

Kék szám (Ügyfélszolgálat): 06-40-555-555 Internet: www.mfb.hu E-mail: ugyfelszolgalat@mfb.hu

- b) Gépek és berendezések vásárlása vagy lízingelése, az adott eszköz piaci értékének erejéig;
- c) Az a) és a b) pontban említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építések, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, ideértve a megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is; a megvalósíthatósági tanulmányok költségei akkor is elszámolható kiadásnak minősülnek, ha a tanulmányok eredményei alapján nem merülnek fel az a) és a b) pont szerinti kiadások;
- d) Számítógépes szoftver beszerzése vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licenciák, szerzői jogok és védjegyek megszerzése;
- e) Az agrár-környezetvédelmi, illetve az éghajlattal kapcsolatos célkitűzések teljesítését szolgáló nem termelő beruházások kapcsán felmerülő kiadások;
- f) Az öntözéssel kapcsolatos beruházások közül azoknak a költségei, amelyek esetében teljesülnek a következő feltételek:
 - i. a Bizottsághoz bejelentésre került egy, a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (1) 13. cikkében előírt vízgyűjtő-gazdálkodási terv, amely a beruházással érintett teljes területre, valamint minden egyéb olyan területre vonatkozik, amelyen a beruházás környezeti hatást fejthet ki. A vonatkozó intézkedési programnak részletesen ismertetnie kell a vízgyűjtő-gazdálkodási terv értelmében és a szóban forgó irányelv 11. cikkével összhangban hatályba lépő, a mezőgazdasági ágazat szempontjából releváns intézkedéseket. Rendelkezésre kell állnia egy olyan vízfogyasztásmérő rendszernek, amely a támogatott beruházás szintjén lehetővé teszi a vízfogyasztás mérését, vagy a beruházás részeként ki kell építeni egy ilyen rendszert;
 - ii. a beruházás eredményeként a vízfelhasználás korábbi mértékének legalább 25 %-kal csökkennie kell.
- g) természeti katasztrófák, természeti katasztrófához hasonlítható kedvezőtlen éghajlati jelenségek, állatbetegségek vagy növénykárosítók által károsított mezőgazdasági termelési potenciál helyreállítását célzó beruházások esetében azok a költségek tartozhatnak az elszámolható költségek közé, amelyek a mezőgazdasági termelési potenciálnak az említett események bekövetkezése előtti szintre történő visszaállítása kapcsán merülnek fel;
- h) az olyan beruházások esetében, amelyek a természeti katasztrófák, természeti katasztrófához hasonlítható kedvezőtlen éghajlati jelenségek, állatbetegségek vagy növénykárosítók által okozott károk megelőzésére irányulnak, az elszámolható költségek a konkrét megelőző intézkedések költségeire terjedhetnek ki.

A fenti f) pont i. és ii. alpontjában meghatározott feltételek nem alkalmazandók a meglévő öntözőberendezésekre irányuló olyan beruházásokra, amelyek csak az energiahatékonyságot érintik, sem a tározók létrehozására irányuló beruházásokra, sem pedig az újrahasznosított víz használatára irányuló olyan beruházásokra, amelyek nem érintenek felszín alatti vagy felszíni víztestet;

A lízingszerződésekkel kapcsolatos, a fenti a) és b) pontjában említettekén kívüli egyéb költségek – például a lízingbe adó árrese, a kamatok refinanszírozási költségei, az általános költségek és a biztosítási díjak – nem minősülnek elszámolható költségnek.

Forgótőke nem minősül elszámolható költségnek

- **Támogatási intenzitás**

Támogatási intenzitás nem haladhatja meg a kevésbé fejlett régiókban az elszámolható költségek összegének 50%-át, a Közép-magyarországi régióban a 40%-át.

- 20% ponttal növelhető a támogatási intenzitás, ha:
 - fiatal mezőgazdasági termelők vagy olyan mezőgazdasági termelők, akik a támogatási kérelem benyújtásának időpontját megelőző öt évben kezdték meg gazdálkodói tevékenységüket;
 - kollektív beruházások, valamint az 1305/2013/EU rendeletben előírt intézkedések közül többre is kiterjedő integrált projektek, beleértve a termelői szervezetek egyesüléséhez kapcsolódókat is;
 - természeti és egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területeken megvalósuló beruházások;
 - az európai innovációs partnerség (EIP) keretében támogatott műveletek, például olyan új istálló építésére irányuló beruházás, amely lehetővé teszi valamely mezőgazdasági termelőkből, tudósokból, valamint állatjóléti nem kormányzati szervezetek képviselőiből álló operatív csoport által kifejlesztett új állattartási gyakorlat kipróbálását;
 - a természeti környezet minőségének, a higiéniai körülményeknek vagy az állatjólét színvonalának a javítására irányuló beruházások; csak azokra a többletköltségekre vonatkozik, amelyek szükségesek a hatályban lévő uniós előírásokat meghaladó szint eléréséhez, de nem vezetnek a termelési kapacitás növekedéséhez.
- Nem termelő beruházások esetén, valamint a természeti potenciál helyreállítására vonatkozó támogatások során a maximális támogatási intenzitás az elszámolható költségek 100%-a

Megelőző intézkedésekhez kapcsolódó támogatások maximális intenzitása az elszámolható költségek tekintetében nem haladhatja meg a 80%-ot, de amennyiben a beruházást több kedvezményezett valósítja meg 100%-ra növelhető.

III.4. Mezőgazdasági termékek előállításának, forgalmazásának támogatása esetén alkalmazandó speciális szabályok

- Támogatásból kizártak köre

- az erdészeti ágazat javára, nem az EMVA-ból társfinanszírozott és nem ilyen társfinanszírozott intézkedésekhez kiegészítő nemzeti finanszírozásként a 702/2014/EU bizottsági rendelet 31., a 38., a 39. és a 43. cikk kivételével
- kkv-k részére a Szerződés 42. cikkének hatályán kívül eső tevékenységekhez nyújtott, nem az EMVA-ból társfinanszírozott, illetve nem egy ilyen társfinanszírozott intézkedéshez kiegészítő nemzeti finanszírozásként
- exporttal kapcsolatos tevékenységhez nyújtott támogatás
- importáruval szemben belföldi áru használatához kötött támogatás
- ad hoc támogatás vagy támogatási program, amelynek kedvezményezettje olyan vállalkozás, amelynek visszafizetési kötelezettségét Bizottság határozatban¹² megállapította egy megelőző támogatás jogellenesnek és belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánítása során.
- olyan támogatásokra nézve, amelyek a finanszírozás módszerük miatt vagy a hozzájuk kapcsolt feltételek révén szükségszerűen megsértik az uniós jogot
- nehéz helyzetben lévő vállalkozás
- élelmiszer-alapú bioüzemanyagok előállításával kapcsolatos beruházás
- hatályos uniós szabványoknak való megfelelést szolgáló beruházások.
- ha az 1308/2013/EU rendeletben megállapított valamely tiltás vagy korlátozás megszegését eredményezné.
- ha a mezőgazdasági termékek feldolgozásával és mezőgazdasági termékek forgalmazásával kapcsolatos beruházásokhoz nyújtott támogatás vállalkozásonként és beruházási projektenként meghaladja a 7,5 millió eurónak megfelelő forintösszeget

- Elszámolható költségek

- a) ingatlan építése, szerzése – a lízinget is beleértve – vagy fejlesztése; földterület esetében a támogatás mértéke nem haladhatja meg az adott művelethez kapcsolódó elszámolható költségek teljes összegének 10 %-át;
- b) gépek és berendezések vásárlása vagy lízingelése, az adott eszköz piaci értékének erejéig;
- c) az a) és a b) pontban említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építésszek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve; a megvalósíthatósági tanulmányok költsége akkor is elszámolható kiadás marad, ha a tanulmányok eredményei alapján nem merülnek fel az a) és a b) pontban említett kiadások;
- d) számítógépes szoftver beszerzése vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licenciák, szerzői jogok és védjegyek megszerzése.

¹² A Bizottság figyelembe veszi a még visszafizetendő összeget

- **Nem elszámolható költségek**

- A lízingszerződésekkel kapcsolatos, az Elszámolható költségek pont a) és b) pontjában említettekén kívüli egyéb költségek – például a lízingbe adó árrése, a kamatok refinanszírozási költségei, az általános költségek és a biztosítási díjak – nem minősülnek elszámolható költségeknek.
- A forgótőke nem minősül elszámolható költségnek.

- **Támogatási intenzitás**

Maximális támogatási intenzitás a kevésbé fejlett régiókban az elszámolható költségek 50%-a, Közép-magyarországi régióban azok 40%-a.

20% ponttal növelhető a támogatási intenzitás, amennyiben termelői szervezetek egyesüléséhez kapcsolódó műveletekre, vagy európai innovációs partnerség keretében támogatott műveletekre vonatkozik. De nem haladhatja meg a támogatási intenzitás a 90%-ot.